

Referanser: KM 14/18, KR 67/18, KR 68/18, KR 61/18, KR 15/19

Arkivsak: 18/04244-6

Saksdokumenter:

KM 12.1/19 Budsjett 2019 for rettssubjektet Den norske kirke og de sentralkirkelige råd

KM 12.2/19 Statsbudsjettet 2020 – Satsingsområder og ressursbehov for Den norske kirke

KM 12.3/19 Oppfølging av budsjett 2019

Kirkemøtets fordeling av midler for 2020 og orientering om budsjett for 2019

Sammendrag

Saken gjelder Kirkerådets forslag til Kirkemøtets vedtak om fordeling av midler for 2020 og Kirkerådets orientering til Kirkemøtet om budsjett for 2019 i samsvar med Kirkemøtets budsjettreglement.

Saken bygger på sak KR 67/18 om budsjett 2019 og fordeling av midler for rettssubjektet Den norske kirke og de sentralkirkelige råd som foreslås tatt til orientering, og sak KR 68/18 om Statsbudsjettet 2020 – satsingsområder og ressursbehov for Den norske kirke hvor Kirkemøtet skal fordele rammetilskuddet for 2020 for de ulike gruppene i budsjettreglementet:

- Budsjettgruppe 1 gjelder Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene, rettssubjektsnivået og trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk i menighetene
- Budsjettgruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner
- Budsjettgruppe 3 Andre institusjoner og kirkelige formål.

Statsbudsjettet for 2019 ble vedtatt i Stortinget i desember 2018, og Dnk mottar i 2019 et rammetilskudd på kr 2 184,9 mill. Dette er en økning på kr 70 mill sammenlignet med forslag til statsbudsjett. Sak KR 67/18 tok utgangspunkt i forslaget til statsbudsjett, der rammetilskuddet til Dnk var på kr 2 114,9 mill. Kirkerådet vedtok at en økning i rammetilskuddet fordeles på budsjettgruppene etter en prosentvis fordeling.

Rammetilskuddet til Dnk for 2020 blir først kjent etter at statsbudsjettet for 2020 blir vedtatt i Stortinget i desember 2019. Kirkemøtets vedtak gjøres i forkant av Stortingets vedtak om statsbudsjettet for 2020. Selv om rammene for tilskuddet til Den norske kirke ikke er kjent, vil Kirkemøtets vedtak om budsjettet for 2020 skape forutsigbarhet for mottakerne omkring struktur, rammer og prioriteringer i budsjettet.

Kirkemøtets vedtak i sak KM 14/18 om fordeling av midler for 2019 og orientering om budsjett for 2018 om at Kirkemøtet tar til orientering Kirkerådets initiativ til at

det igangsettes en evaluering av KIFO, er fulgt opp av Kirkerådet. Når evalueringen av KIFO er gjennomført i 2019, vil Kirkerådet komme tilbake til Kirkemøtet med en vurdering av tilskuddet til KIFO.

Innsparingsmålet for effektiviseringsarbeidet er satt til kr 20 mill. Disse midlene vil bli budsjettert under budsjettgruppe 1C.

Forslag til vedtak

Kirkerådet tilrår at Kirkemøtet treffer følgende vedtak:

1. Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak om budsjett 2019 til orientering.
2. Kirkemøtet fordeler rammetilskuddet i 2020 etter følgende kriterier:

Budsjettgruppe 1:

1A Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene og Svalbard kirke

Kirkemøtet avsetter en felles ramme til Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Rammens størrelse fastsettes etter at midlene til budsjettgruppene 1B, 1C, 2 og 3 er trukket ut. Midlene fordeles mellom Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene etter vedtatte fordelingsnøkler.

1B Tilskudd til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk i menighetene

Kirkemøtet avsetter en ramme på kr 468,7 mill inkludert kr 14 mill til diakonale stillinger. Prisjustering for 2020 vurderes i forhold til tildelt rammetilskudd på samme måte som i 2019.

1C Rettssubjektskostnader

Kirkemøtet avsetter midler til å dekke felleskostnader for rettssubjektet etter samme modell som for 2019, inkludert finansieringen av nye merkantile fellesfunksjoner samt innsparingsmålet for effektiviseringsarbeidet.

Budsjettgruppe 2: Internasjonale og økumeniske organisasjoner

Kirkemøtet avsetter en ramme på inntil kr 11 mill.

Budsjettgruppe 3: Andre institusjoner og kirkelige formål

Kirkemøtet avsetter en ramme på inntil kr 31 mill til andre institusjoner og kirkelige formål. Prisjustering for 2020 vurderes i forhold til tildelt rammetilskudd på samme måte som i 2019.

Saksorientering

Bakgrunn

Orientering om budsjett 2019 og fordeling av midler for rettssubjektet Den norske kirke (Dnk)

I forslaget til statsbudsjettet for 2019 ble det gitt et rammetilskudd til Dnk på kr 2 114,9 mill jf. sak KR 67/18. Kirkerådet behandlet sak KR 67/18 før Stortingets endelige vedtak om statsbudsjettet. Etter endelig vedtak om statsbudsjettet ble rammetilskuddet til Dnk økt med kr 70 mill, slik at rammetilskuddet er på kr 2 184,9 mill. I denne saken legges beløpene i forslaget til statsbudsjett til grunn. I Kirkerådets vedtak pkt. 1 legges det til grunn at en økning i rammetilskuddet fordeles på budsjettgruppene etter en prosentvis fordeling.

I rammetilskuddet inngår kompensasjon for kirkens pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK), som for 2019 er trappet opp med kr 19,5 mill som følge av at tidligere budsjettanslag var for lavt, og med kr 1 mill kroner som følge av at Den norske kirke må betale premie for stadig flere alderspensjonister.

I 2018 bevilget KUD kr 20 mill for forberedelser til Kirkevalget i 2019. I statsbudsjett for 2019 er det en økning på ytterligere kr 69 mill som gir en total økonomisk ramme for Kirkevalget 2019 på kr 89 mill. Videre er kr 1 mill videreført til å dekke utgifter til fengselsprest i Borg bispedømme.

Det samlede beløpet til fordeling på ordinær drift og tilskudd i 2019 utenom midlene til valg er kr 2 115,9 mill. Dette innebærer en økning på 2,8 prosent sammenlignet med tilskuddet for 2018, og tilsvarer kompensasjon for pris- og lønnsvekst.

I sak KR 67/18 vedtok Kirkerådet at dersom vedtatt statsbudsjett har en større økonomiske ramme, skulle økningen utover kr 46 mill brukes til å styrke arbeidet med kirkens diakonale samfunnsansvar. Som en oppfølging av vedtatt statsbudsjett og økningen på kr 70 mill, vedtok Kirkerådet i sak KR 15/19 at kr 14 mill fordeles til diakonale stillinger med kr 0,4 mill til dekning av inntil 50 prosent av kostnadene til hver stilling.

I tillegg kommer tilskuddet fra Ovf på kr 41,7 mill som skal fordeles på samme måte som tidligere år med kr 16,2 mill til IKT, kr 15,5 mill til kirkelige formål og kr 10 mill til Gruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner.

Dnk får et tilskudd til drift av Svalbard kirke på kr 5,5 mill fra Justisdepartementet, og tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser fra KUD er på kr 4 mill.

Kirkemøtets vedtak i 2018 om fordeling av rammetilskuddet for 2019

Kirkemøtet 2018 drøftet fordeling av rammetilskuddet for 2019 i KM sak 14/18, og fattet følgende vedtak:

- 1. Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak om budsjett 2018 til orientering.*
- 2. Kirkemøtet tildeler rammetilskuddet i 2019 etter følgende kriterier:*

Tilskuddsgruppe 1:

1A Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene, KUN og Svalbard kirke

- Kirkemøtet avsetter en felles ramme til Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene og KUN. Rammens størrelse er det som er igjen av den statlige bevilgningen når bevilgningen under pkt. 1B til gruppe 3 er trukket ut.
- Kirkemøtet avsetter midler til å dekke felleskostnader for rettssubjektet etter samme modell som for 2018.
- Av rammen avsettes det kr 10 000 000 til strategiske satsinger under forutsetning av at midler til prestestillinger etter justering for lønnsvekst ikke reduseres.
- Resterende midler fordeles mellom Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene ved at fordelingsnøkklene fra 2018 videreføres.
- Bevilgning til Svalbard kirke er øremerkede midler og beløpet avhenger av tilskuddets størrelse.

1B Tilskudd til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk i menighetene

Kirkemøtet avsetter en ramme på kr 455,7 mill. tilsvarende endelig tildelt beløp i 2018. Prisjustering for 2019 vurderes i forhold til tildelt rammetilskudd på samme måte som i 2018.

Tilskuddsgruppe 2: Internasjonale og økumeniske organisasjoner

Kirkemøtet avsetter en ramme på inntil kr 11 000 000.

Tilskuddsgruppe 3: Andre institusjoner og kirkelige formål

Kirkemøtet avsetter en ramme på inntil kr 25 000 000, inkludert mulig prisvekst. 3. Kirkemøtet tar Kirkerådets vedtak om at tilskuddet til KIFO ikke reduseres i 2018 og 2019 til orientering.

4. Kirkemøtet tar til orientering Kirkerådets initiativ til at det igangsettes en evaluering av KIFO i samarbeid med KIFOs styre og hovedsamarbeidsparter som grunnlag for å vurdere utviklingen av grunntilskudd til KIFO.

Fordeling av midler for 2020

På samme måte som Kirkemøtet gjorde for 2019, er det Kirkemøtet 2019 som fastsetter budsjetttrammene for 2020 for de ulike budsjettgruppene i samsvar med budsjettreglementet:

- Budsjettgruppe 1 gjelder Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene, rettssubjektsnivået og trosopplæring, diakoni og undervisning
- Budsjettgruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner
- Budsjettgruppe 3 Andre institusjoner og kirkelige formål.

Budsjettgruppe 1A: Kirkerådet/Bispemøtet/bispedømmerådene og Svalbard kirke

Størrelsen på rammetilskuddet til rettssubjektet Den norske kirke er ikke kjent for 2020 før høsten 2019 når statsbudsjettet blir klart. Kirkemøtet kan derfor ikke ta stilling til rammens størrelse.

Kirkemøtet skal for 2020 ta stilling til fordelingen i budsjettgruppe 1B, og budsjettgruppene 2 og 3. Det som ikke fordeles til budsjettgruppe 1B, 2 og 3 i tillegg

til budsjettgruppe 1C er igjen til fordeling til budsjettgruppe 1A, og skal finansiere driften av bispedømmerådene, Kirkerådet og Bispemøtet.

KUN ble virksomhetsoverdratt til VID 01.09.2018, og kostnaden flyttes fra budsjettgruppe 1A til budsjettgruppe 3. Når tilskudd til KUN flyttes fra budsjettgruppe 1A til budsjettgruppe 3, gir dette behov for budsjetttramme for 2020 på om lag kr 31 mill.

Bevilgningen til Svalbard kirke er øremerkede midler fra Justisdepartementet over det såkalte «Svalbard-budsjettet». De øremerkede midlene til tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser er bevilget fra Kulturdepartementet. Kirkemøtet og Kirkerådet skal derfor ikke ta stilling til størrelsen på disse tilskuddene.

Budsjettgruppe 1B: Trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk i menighetene

Denne rammen gjelder i all hovedsak tilskuddsmidler til menighetene på kr 466,2 mill som fordeles på formålene etter samme fordelingsnøkkel som tidligere.

Budsjettgruppe 1C Rettssubjektskostnader

Kirkerådet foreslår i sak KR 61/18 om endringer i Kirkemøtets budsjettreglement at rettssubjektskostnadene skilles ut som egen budsjettgruppe. Rettssubjektskostnader er felleskostnader for alle enhetene i rettssubjektet som eksempelvis drift av alle folkevalgte råd, klagenemnd, kontrollutvalg, IKT-drift, revisjon, pensjon og forsikringer.

Kirkemøtet avsetter midler til å dekke felleskostnader for rettssubjektet etter samme modell som for 2019, inkludert finansieringen av nye merkantile fellesfunksjoner samt innsparingsmålet for effektiviseringsarbeidet. For 2020 anslås et budsjettbehov på om lag kr 420 mill.

Budsjettgruppe 2 Internasjonale og økumeniske organisasjoner

Kirkemøtet skal vedta en ramme for denne gruppen, som Kirkerådet disponerer til følgende formål:

- Økumeniske kontingenter
- Utgifter til generalforsamlinger i internasjonale økumeniske organisasjon
- Støtte programmer i økumeniske organisasjoner som Den norske kirke er medlem av, f.eks. Kirkens Verdensråd og Det lutherske verdensforbund
- Støtte til samarbeid med søsterkirker

Kirkemøtet 2017 vedtok at rammen for denne gruppen skulle være kr 11 mill i 2018 (sak KM 07/17). På grunn av manglende pris- og lønnsvekstjustering av rammetilskuddet i 2017, ble bevilgningene til tilskuddsgruppe 1A prioritert, og rammen for tilskuddsgruppe 2 ble justert ned til kr 10 mill i samsvar med reglene i budsjettreglementet om omdisponering av midler mellom tilskuddsgruppene. Kirkerådet anbefaler imidlertid at Kirkemøtet opprettholder rammen på inntil kr 11 mill til denne gruppen for 2020 gitt at det kompenseres for pris- og lønnsvekstjustering.

Budsjettgruppe 3 Andre institusjoner og kirkelige formål

For budsjettgruppe 3 vedtar Kirkemøtet rammen og ikke fordelingen til den enkelte tilskuddsmottaker. Av denne grunn vil det ikke oppstå habilitetskonflikt i behandling

av denne saken for Kirkemøtets medlemmer som sitter i styrende organer for tilskuddsmottakerne.

Kirkemøtet avsetter kr 31 mill for budsjettgruppe 3 til tilskudd til andre institusjoner og kirkelige formål.

Tilskudd til denne gruppen benyttes til lønns-, pensjons- og driftskostnader i de virksomhetene som tidligere mottok øremerkede midler over statsbudsjettet. Virksomhetene som får støtte er Døvekirken, KABB (Kristent arbeid blant blinde), KIFO (Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning), Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep, Bibelselskapets arbeid med samisk bibeloversettelse og VID for kostnadene til drift av KUN.

Tilskuddet er i 2019 fordelt til tilskuddsmottakerne jf. sak KR 67/18.

Tilskuddene til virksomhetene i budsjettgruppe 3 tar utgangspunkt i forslaget til statsbudsjett for 2019 jf. sak KR 67/18. Etter økningen i vedtatt statsbudsjett økes det samlede tilskuddet for 2019 med kr 0,7 mill som fordeles på alle tilskuddsmottakerne.

Ressurssenterets virksomhet er etter 20 års virksomhet evaluert. Evalueringen ferdigstilles av VID i 2019. Ressurssenteret mottar et tilskudd fra Kirkerådet på kr 1 mill for å gjennomføre evalueringen.

Kirkemøtet tok i sak KM 14/18 til orientering Kirkerådets initiativ til at det igangsettes en evaluering av KIFO i samarbeid med KIFO sitt styre og hovedsamarbeidsparter som grunnlag for å vurdere utviklingen av grunntilskudd til KIFO. I samsvar med sak KR 50/18 har Kirkerådet gitt et tilskudd til evalueringen av KIFO på kr 0,5 mill.

Døvekirken har sendt Kirkerådet søknad om å etablere en felles arbeidsgiverlinje for Døvekirkenes fellesråd og Døveprostiet. Det er Døvekirkenes fellesråd som er mottaker av tilskuddet i budsjettgruppe 3, mens finansieringen av Døveprostiet er en del av fordelingsnøkkelen til Oslo bispedømmeråd i budsjettgruppe 1A. I påvente av Kirkerådets endelige behandling av søknaden, tilrår Kirkerådet at Kirkemøtet vedtar å opprettholde tilskuddet til Døvekirkenes fellesråd i budsjettgruppe 3.

Tilskuddet til Bibelselskapet går til å finansiere samisk oversettelsesarbeid.